

Nominerade till

Arkiv Sörmland

Arkiv Sörmland är ett av de tre arkiv som nominerats till utmärkelsen Årets Arkiv 2017. Juryn för Årets Arkiv ger följande motivering:

Arkiv Sörmland har på ett föredömligt sätt utvecklat verksamheten med användarnas perspektiv i fokus. Genom ett kontinuerligt samarbete med bibliotek, museer och utbildningsväsendet har tillgängligheten ökat och den pedagogiska verksamheten stärkts.

Arkiv Sörmland arbetar målmedvetet för att vara hela länets arkiv och synliggör arkivets skatter och samhällsnytta genom lokala arrangemang i samarbete med länets kommuner. Genom flitig rapportering till NAD ser man till att sörmländsk arkivinformation blir nationellt tillgänglig. Arkiv Sörmland spelar en aktiv roll i den interregionala dialogen med de övriga regionala arkiven rörande de gemensamma framtidsutmaningarna. Samtidigt tas också egna initiativ till att möta dessa genom bland annat utvecklingsprojekt, senast rörande ungdomars digitala kommunikation.

Helen Hellströmer
Juryordförande, DIK:s VD

**Arkiv Sörmlands verksamhetsberättelse
Avseende 2017**

Organisation och syfte

Arkiv Sörmland är en ideell förening bildad av representanter från närings- och föreningsliv, enskilda personer och länets kommuner.

Arkiv Sörmland ska verka för att vårda och bevara arkiv från hela den enskilda sektorn i Södermanlands län. Detta innefattar arkiv från bland annat ideella och ekonomiska föreningar, företag, stiftelser, fonder, press, gårdar, personer och släkter.

Verksamheten omfattar åtgärder för bevarande, vård och registrering av arkiv samt att skapa förvaringsmöjligheter för enskilda arkiv. Organisationen ska arbeta för att marknadsföra och lyfta fram arkivens innehåll för forskare och allmänhet liksom att utbilda i arkivvårdsfrågor och informera om vikten av ett bevarande av enskilda arkiv då detta inte regleras i lag. Organisationen ska också verka för att inventera och dokumentera nu varande verksamheter inom sitt område.

Mötesverksamhet

Arkiv Sörmlands årsmöte hölls den 23 mars 2017 på Plevnagården i Malmköping. Cirka 25 personer mötte upp för årsmötesförhandlingar. I samband med mötet presenterades vinnarna av Arkiv Sörmlands arkivpris 2017: lokalhistoriker Lars Thor, Strängnäs och Katrineholms arbetarkiv. Representanter var på plats för att motta diplom och hyllningar. Under mötet hölls också ett intressant föredrag av Lars Thor om Sundby sjukhus i Strängnäs.

Under mötet hölls också ett intressant föredrag av Lars Thor om Sundby sjukhus i Strängnäs.

Ordförande Henrik Elmberg och arkivchef Annika Bergsland med pristagarna Richard Eriksson, Katrineholms arbetarkiv, och Lars Thor, Strängnäs. Foto: H. Karlsson

Styrelsen för Arkiv Sörmland har sammanträtt totalt fyra gånger medan presidiet träffats vid sex tillfällen under året.

Styrelse och förtroendevalda

Ordförande: Henrik Elmberg, Strängnäs

Ledamöter: Kristina Eriksson, Eskilstuna (1:a vice ordförande)
Ulla-Britt Larsson, Nyköping (2:a vice ordförande)
Roy Anderzon, Katrineholm
Rigmor Breidemalm, Trosa
Bo Högländer, Oxelösund
Gösta Johansson, Björnlunda
Jan Olov Karlsson, Katrineholm
Bo Liljestränd, Eskilstuna
Björn Norman, Kvikksund
Ann Pehrsson, Flen
Rolf Persson, Strängnäs
Marie-Louise Thyberg, Vingåker
Petra Garberding, Södertörns högskola, adjungerad i styrelsen

Revisorer: Jan Edenmo, Eskilstuna (ordinarie)
Ola Haglund, Sparreholm (ordinarie)
Göran Flodin, Skogstorp (ersättare)
Robert Karlsson, Strängnäs (ersättare)

Valberedning: Sven Olov Larsson, Eskilstuna (sammanställande)
Börje Carlsson, Eskilstuna
Christer Laveson, Eskilstuna

Styrelsens Rolf Persson visar runt i Kilenkryssets huvudkontor i Strängnäs i samband med årets sista styrelsemöte. Foto: H. Karlsson

Finansiering och ekonomi

Egen finansiering

Arkiv Sörmlands verksamhet finansieras delvis av egna intäkter såsom depositionsavgifter, medlemsavgifter och konsultuppdrag.

Anslag

Sedan budgetåret 1991/92 stöds den länsomfattande arkivverksamheten av anslag från stat och landsting. Sedan 2012 erhålls det statliga anslaget via Landstinget Sörmland, i enlighet med den regionala kulturplanen.

Resultat- och balansräkning

Ekonomisk sammanställning bifogas i särskild redovisning.

Lokaler

Arkiv Sörmland finns i hela länet. Vi ger råd, stöd och information i ämnet arkivvård. Vi utbildar men ger också praktisk hjälp med ordnings- och förteckningsarbeten. Detta gör vi dels på plats hos arkivbildarna och dels i vår arkivdepå med material som inlämnats för att tas omhand.

Genom en överenskommelse med länets kommuner förvaras föreningshandlingar vid kommunarkiven i Sörmland. På så sätt bibehålls den lokala förankringen och föreningarna har lättare åtkomst till sina handlingar. Arkivmaterial från näringslivet omfattas inte av överenskommelsen utan förvaras vid vår egen arkivdepå.

Våra kontorslokaler finns i Arkivhuset i Eskilstuna. Här ryms även vår depå för arkiv från länets näringsliv med nära två hyllkilometer handlingar från företag, gårdar, press med mera. Sedan mars 2011 deltar Arkiv Sörmland i informationstjänsten Eskilskällan i Eskilstuna, där arkiv, bibliotek och museum samarbetar kring forskarmottagning, programverksamhet, webbplats och tidskrift.

Personal

Ordinarie personal

Annika Bergsland, arkivchef (anställd sedan september 2015)

Helena Karlsson, arkivarie (anställd sedan 2004)

Marie Nilsson, administratör (anställd sedan 2010)

Övriga anställda

Daniel Bodén, projektledare (anställd från och med april 2017)

Svitlana Ericsson Plakhotna, arkivarie (anställd halvtid stora delar av 2017)

Bokföring och övrig ekonomisk administration sköts av *Ann Pehrsson* och *Susanna Frisk* vid Länsbildningsförbundet Sörmland.

Medlemmar och deponenter

Arkiv Sörmland har under perioden haft totalt 234 medlemmar och deponenter, däribland företag, föreningar, kommuner och enskilda personer.

Till medlemmarna har vi under året distribuerat medlemsbladet *Arket* med information om vad som är aktuellt hos oss.

Arkiv Sörmland är institutionsmedlem i Folkrorelsernas Arkivförbund, Näringslivsarkivens Förening, Föreningen Bergslagsarkiv, Föreningen för Enskilda arkiv i Mellansverige samt IDEA. Arkivchefen är medlem i Föreningen Sveriges länsarkivarier.

Verksamhet

Forskarservice

En del av vår dagliga verksamhet är vikt för forskarservice. Vi finns tillgängliga vardagar under kontorstid för att hantera förfrågningar via telefon, epost eller personliga besök. Fram till sommaren 2017 bemannade dessutom Arkiv Sörmland Eskilskällans mottagningsdisk på onsdagar kl. 10-12. I den gemensamma forskarsalen i Eskilskällan (på Eskilstuna stadsbibliotek) kan forskare på alla nivåer få tillgång till källmaterial ur våra samlingar efter en enkel beställningsrutin. Statistik över förfrågningar och framtagning av volymer finns i bilaga 1.

Arkivleveranser

Under året har sammanlagt 60 arkivleveranser inkommit till Arkiv Sörmland. Bland dessa kan nämnas leveranser från arkivbildare såsom SPF Seniorerna Husby-Näshulta, Kungliga Södermanlands regementes officerares kamratförening, Strängnäs-Malmby orienteringslöpare och Syster Toras fotvårds- och skönhetsklinik. En kompletterande leverans av Tidningen Folket från bland annat krigsåren inkom också.

Drygt 100 arkivleveranser färdigförtecknades under året, däribland arkivhandlingar från Ingermanländska föreningen, Nyköpingsortens jordbrukskassa, PRO Västra Rekarne och Åkers lottakår. Svitlana Ericsson Plakhotna har arbetat koncentrerat med att ordna och förteckna föreningsarkiv från främst Eskilstuna under 2017. Detta har resulterat i att många arkiv nu blivit tillgängliga.

All personal på arkivet har dessutom engagerats i arbetet med arkiven på veckobasis under hösten 2017. Vi har skapat gemensamma rutiner för att ta emot leveranser, ordna, förteckna och föra in i förteckningsprogrammet Visual Arkiv, till vilken vi utökat antalet användarlicenser från en till fem.

Gemensam genomgång av förteckningsprogrammet Visual Arkiv. Svitlana visar Annika, Daniel och Marie. Foto: H. Karlsson

Arkivpedagogisk verksamhet

Skolkällan

Sedan ett par år deltar Arkiv Sörmland i det arkivpedagogiska samarbetet Skolkällan i Eskilstuna. Under 2017 fortgick arbetet där med revidering av redan framtaget material för skolan. Flera möten

med lärare från gymnasieskolan har genomförts. Målet är att nå samtliga gymnasieelever i Eskilstuna som läser historia. Eleverna erbjuds från och med vårterminen 2017 en lokalhistorisk visning som kopplas till gymnasieskolans styrande dokument. Temat är ”Kvinnor”.

Södertörns högskola

I januari 2017 höll arkivchefen en föreläsning på Södertörns högskola om arkivpedagogik i praktiken med exempel från det arbete som Arkiv Sörmland bedrivit inom området. Kursen vänder sig till redan verksamma arkivarier med speciellt intresse för att utveckla sin egen arkivpedagogiska praktik.

Grundläggande arkivkurs vid Arkiv Sörmland

Vid två tillfällen under 2017 inbjöds våra medlemmar att delta i en introduktionskurs i arkivvård för föreningar och företag, där Arkiv Sörmlands personal gav handfasta tips och råd i arkivfrågor liksom visade runt i arkivdepån. Intresset var stort och den första kursen, som gavs i mitten av april, blev snabbt fullbokad. Under hösten gav vi därför de medlemmar som inte kommit med på vårens kurs en ny chans genom att erbjuda ytterligare ett kurstillfälle.

Samverkan

Källkritik – MIK (Media och informationskunnighet)

Det källkritikprojekt, som Arkiv Sörmland driver tillsammans med Länsbildningsförbundet Sörmland och Länsbibliotek Sörmland, fortgick under 2017. Projektet har fått namnet ”Våga vara vaken” och syftar bland annat till att kunna erbjuda folkhögskollärare, bibliotekarier och studieledare i länet ett utbildningstillfälle om vikten av källkritik. Den 28 mars 2017 hölls ett heldagsseminarium på Elite Hotell i Eskilstuna där 120 personer deltog. Arkiv Sörmland berättade om källkritik utifrån äldre källor under rubriken ”Vems röst hörs i ett sörmländskt arkiv?” Övriga talare var bland annat journalist Erik Fichtelius och Anna Tornberg från Statens medieråd.

”Nu tar vi arkiven till en ny digital nivå”

Under den rubriken har Länsbildnings-förbundet Sörmland, Södermanlands hembygdsförbund och Arkiv Sörmland erhållit medel från Landstinget Sörmland för ett projekt avseende digital arkivering av sörmländska föreningars handlingar. På webbplatsen www.e-arkivera.nu presenteras resultaten av projektet. I november hölls inom projektet en konferens för föreningar i Sörmland. Cirka 50 personer deltog.

Kulturarvsforum

2017 års kulturarvsforum kommer att hållas under mars 2018. Kulturarvsforum är ett årligen återkommande samverkansprojekt som vänder sig till professionella och icke-professionella för att skapa arenor för kunskapsutbyte.

Länsöverskridande forskningsprojekt – digital arkivering

Arbete pågår med en gemensam e-arkivlösning för enskilda arkiv. Arkiv Sörmland, Föreningsarkivet i Uppsala län och Arkivcentrum Gävleborg inledde under hösten 2017 ett sam-arbete avseende ett gemensamt e-arkiv. Arkivcheferna har träffats ett flertal gånger för att utbyta erfarenheter inom området digital arkivering.

Arkiv Sörmland har, tillsammans med tre länsarkiv, också färdigställt en ansökan till Kulturrådet om medel för en förstudie avseende ett nationellt e-arkiv för den enskilda sektorn. Ansökan beviljades.